

ex Farrensnoft, De Jonge Dirk

Bouwjaar: 1899

Opdrachtgever: F.K. Zandstra, Langweer

Huidige eigenaar: E. Munnig Schmidt, Loenen a/d Vecht

Zeilnummer: 107 RE

Historie

In het grootboek van de werf komt over deze boot niets voor. Wel vonden wij in deel IX van de debiteurenboeken een aantekening over een nieuwe boot voor Zandstra te Boornzwaag. Alleen de kosten staan

vermeld, geen enkele afmeting, zelfs niet de lengte. In de familie is gelukkig een kwitantie bewaard gebleven, ondertekend door E. Holtrop van der Zee, met dezelfde gegevens als in dit debiteurenboek. Hieruit blijkt, dat de boot is afgeleverd in mei 1899 met een paar riemen, 2 bommen en tuig. In januari 1900 vond de finale afrekening plaats voor de totale som van f 471,55. Hoewel de afmetingen van deze boot ongeveer gelijk zijn aan die van de boten voor Rosier en Wassenaar, is de prijs een stuk lager (vergelijk in tabel 6.1 de nrs 81, 83 en 91). Zij was als gewone boereboot zo eenvoudig mogelijk uitgevoerd, zonder snijwerk en koper. Zelfs de roerkop bleef onversierd,

	Jouw den Jan 1900	
1899	Aan Wv. Zandstra debet aan Holtrop v.d. Zee	
Mei	100 paar riemen	2 60
	2 Bommen	2 00
	karpuis	40
	tuig	35
	Nieuwe boot met tuig.	450 00
		455 35
	En inrekening Ontvang de som van twee honderd gulden 27 juli 1899	200 00
		255 35
Sept	boom en loek	1 75
		257 10
	Klein tuigje aan de smit voor blokken mast en gaffel	4 70 4 00 5 75
	L. Ommen	14 45
		257 10
	L. Ommen	271 55
	Gedeeltelijk E. Holtrop v.d. Zee. Jouw Jan 1900	

“De Jonge Dirk”, wedstrijd Oostergoo,
1909.

Herk.: Verz. Fr. Sch. Mus.

zoals bijgaande foto laat zien. Een kleinzoon van de opdrachtgever, de heer F.K. Zandstra te Uitwellingerga, van wie wij de originele kwitantie ter reproductie mochten lenen, vertelde ons nog het volgende: Het bedrijf van zijn grootvader, Freerk K. Zandstra was gelegen aan de Langweerder Wielen tegenover het dorp Langweer en vandaaruit alleen over water bereikbaar. De boot werd vrijwel dagelijks in het bedrijf gebruikt, onder meer ook om de kinderen naar en van school te vervoeren. Bij slechte weersomstandigheden moesten deze soms op de boerderij van de grootouders in het dorp overnachten.

“De Jonge Dirk”, genoemd naar de oudste zoon van Zandstra, werd ook gebruikt om te hardzeilen. In de bewaard gebleven deelnemerslijsten van de zeilverenigingen “Langweer” en “Sneek” staat “De Jonge Dirk” vermeld in de jaren 1903, 1906, 1908, 1909, 1911, 1912 en 1915. Bijgaande foto toont haar tijdens een wedstrijd van de Z.V. “Oostergoo” in 1909 met in tweede positie de tjotter “Nemo” (zie ook paragraaf 9.15). Verder staat in de eerste jaargang van het in 1912 nieuw uitgekomen tijdschrift “De Watersport” een verslag van de in dat jaar met stormwind verzeilde Hardzeildag op het Sneekermeer, waar “De Jonge Pieter” van F. Vrolijk (zie paragraaf 7.2) de eerste prijs en “De Jonge Dirk” de tweede won⁴².

Volgens kleinzoon Zandstra kocht zijn grootvader omstreeks 1915 een motorboot, om minder afhankelijk te zijn van de onbetrouwbare weersomstandigheden. De tjotter zal vrij kort daarna zijn verkocht. Duyvis⁹ vermeldt, dat zij in 1918 eigendom werd van S. Hepkema te Leeuwarden. In het stamboekarchief vonden wij twee brieven van Hepkema uit 1952, respec-

tievelijk aan H. Halbertsma en aan C.J.W. van Waning. In beide brieven vermeldt hij de tjotter 1918 à 1920 als boereboot in vrij verwaarloosde staat te hebben gekocht van de Vereniging voor Vreemdelingen Verkeer in Sloten (Fr.), en dat hem was verteld, dat zij afkomstig was van Zandstra in Langweer^{43, 44}. Hepkema heeft de boot laten voorzien van koperbeslag op zwaarden en roer en van snijwerk op achterkant, roer en bedelbalk. Hij gaf haar de naam “Farrensnof”. Het jaartal 1918 zal wel juist zijn, want volgens de bewaard gebleven deelnemerslijst uit 1919 van de zeilvereniging te Langweer neemt S. Hepkema met “Farrensnof” in dat jaar deel aan een wedstrijd op de Langweerder Wielen. In het Nederlandsch Jachtregister van 1925 staat zij opgenomen zonder vermelding van bouwjaar (Bijlage B, nr 18).

Tot 1963, dus meer dan veertig jaar, blijft Hepkema zijn tjotter “Farrensnof” trouw, ook in de sombere jaren voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog, en maakt zij de herleving van de belangstelling voor de Friese ronde jachten nog mee. In 1948 is zij aanwezig bij het eeuwfeest van de Kon. Zeilver. “Oostergoo”. De Waterkampioen vermeldt dat “Farrensnof” aldaar bij het hardzeilen een 2e prijs behaalde²³. Ook is zij present bij de eerste reunie voor Friese ronde jachten op 4 juli 1953 te Grouw. Opmerkelijk is dat de deelnemerslijst nu de naam “De Jonge Dirk” vermeldt. In de eerste schepenlijst van de in 1955 opgerichte Stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten¹⁶ komt zij uiteraard ook voor, maar nu weer onder de naam “Farrensnof” (zie tabel 8.1).

Na het overlijden van de heer Hepkema heeft zijn dochter mevrouw P.S. Montijn-Hepkema de tjotter in

bezit gekregen. Het vaargebied bleef eerst de omgeving van Grouw en Eernewoude, later werd dit de Braassemmermeer en de Westeinderplas. In 1964 onderging de tjotter een uitgebreide reparatiebeurt bij Wester in Grouw. Mevrouw Montijn verkocht de tjotter in 1970 aan Dr H. Hamminga, huidarts te Zuidlaren. Deze herstelde de oude naam "De Jonge Dirk". Een opmerkelijk evenement vond plaats in 1975 tijdens de viering van de 40ste Sneekweek. Een aantal ronde jachten, waaronder ook "De Jonge Dirk", waren uitgenodigd voor een hardzeilpartij op het Sneekermeer met bij elk jacht aan boord een van de (toen nog elf) commissarissen van de koningin, die in Leeuwarden onder leiding van de toenmalige minister van binnenlandse zaken De Gaay Fortman, een van hun periodieke vergaderingen hadden gehouden en door hun aanwezigheid deze Sneekweek luister kwamen bijzetten. "De Jonge Dirk" was voor dit evenement gevraagd als reservejacht.

In 1982 verkoopt Dr Hamminga de tjotter aan J.E. Kuipers te Amsterdam. Deze neemt enige keren deel aan de Regionale Reunie in Heeg. In 1990 gaat "De Jonge Dirk" over in handen van P.A. Verhorst te Uitdam. De nieuwe eigenaar is zeer ingenomen met zijn

aanwinst en geeft haar bij Piersma een opknapbeurt. Het Uitdammer Die en omgeving worden nu het vaargebied. In 1990 is de tjotter aanwezig bij SAIL-Amsterdam, echter niet als deelnemer. Helaas komt de eigenaar twee jaar later reeds te overlijden. Op de dag van de begrafenis wordt de kist met de overledene aan boord van "De Jonge Dirk" gebracht en van het sterfhuys over het Die naar de plaats van teraardebestelling gevaren. Het Fries Scheepvaart Museum had voor deze gelegenheid een rouwvlag te leen gegeven.

Uit piëteitsoverwegingen houdt de weduwe de tjotter vooreerst aan; zij plaatst hem onder toezicht van haar vrienden Brilleman te Amsterdam, waarbij in het bijzonder zoon Robin de zorg voor de boot op zich neemt. In 1994 konden op een werfje aan de Nieuwe Meer opmetingen worden verricht. Na enkele jaren echter komt mevrouw Verhorst tot de conclusie, dat het beter is een nieuwe eigenaar voor de tjotter te zoeken. "De Jonge Dirk" wordt in De Spiegel der Zeilvaart te koop aangeboden. Zij komt dan in het bezit van de heer E. Munnig Schmidt te Loenen a/d Vecht. Deze wijzigt de naam in "Nieuwerhoek". Het vaargebied wordt nu de Loosdrechtse plassen.

De "Nieuwerhoek"

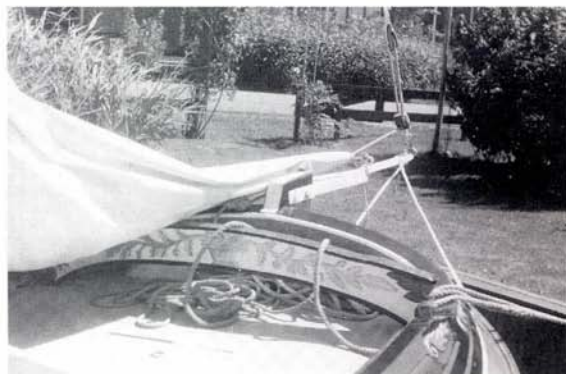
De opeenvolgende eigenaren waren dus

1899 - 1916	F.K. Zandstra	Langweer	De Jonge Dirk
1916 - 1918	VVV	Sloten	De Jonge Dirk
1918 - 1963	S. Hepkema	Leeuwarden	Farrensnof
1963 - 1970	Mw P.S. Montijn-Hepkema	Brussel/ Wassenaar	Farrensnof
1970 - 1982	H. Hamminga	Zuidlaren	De Jonge Dirk
1982 - 1990	J.E. Kuipers	Amsterdam	De Jonge Dirk
1990 - 1992	P.A. Verhorst	Uitdam	De Jonge Dirk
1992 - 1995	Mw M.H.J. Verhorst-van Leeuwen	Uitdam	De Jonge Dirk
vanaf 1995	E. Munnig Schmidt	Loenen a/d Vecht	Nieuwerhoek

"Nieuwerhoek" (ex "De Jonge Dirk")

Onder zeil.
Foto: E.Munnig Schmidt

Bedelbalk.
Foto: E.Munnig Schmidt

Hennebalk.
Foto: E.Munnig Schmidt

Technische gegevens

Hoofdafmetingen

- Lengte over de stevens	4,93 m
- Grootste breedte buitenkant huid	2,38 m
- Holte op het grootspant	1,06 m
- Zeiloppervlak: Grootzeil + fok	21,2 m ²

Bijzonderheden

- geen kielbalk
- over de gehele lengte gepiekt
- vlaktilling 12½°
- kielgang + 7 huidgangen
- voordek van losse delen
- fraai snijwerk op boeiseis, bedelbalk en hennebalk (later aangebracht)
- koperbeslag
- breed roer met in de kop gesneden vogel

Zilveren model van de fjouweracht "De Jonge Dirk".

Herk.: Mw P.S.Montijn-Hepkema

Opmerkingen

Het huidige zeiloppervlak is voor een fjouweracht aan de kleine kant. Het houtsnijwerk, dat uit de tijd van Hepkema stamt, is, hoewel zeker niet minder van kwaliteit (zoals de foto's laten zien), duidelijk anders dan dat van de door de Jouwster werf direct met snijwerk afgeleverde fjouwerachten.

Bij zijn afscheid als directeur van de Coöperatieve Condensfabriek Friesland in 1951 werd de heer Hepkema het hier afgebeelde zilveren model van zijn tjotter aangeboden door de Halbertsma-fabrieken te Grouw, waarmee een langdurige samenwerking had bestaan. De inscriptie luidt:

*Foar Sietze Hepkema / Ta oantinken oan Grou / 25
Januari 1951*

